

1950-luvun sarjakuvalehden SEIKKAILUSARJOJEN sankareista on nyt viimeisenä esittelyvuorossa legendaarinen Hopalong Cassidy, todellinen 20. vuosisadan massakulttuurisankari, joka sarjakuvien lisäksi näytti mainetta myös kirjoissa, elokuvissa, radiossa ja televisiossa. Suosionsa huipulla ollessaan Hoppyn kuva koristi melkein jokaisen amerikkalaisen pojan maitomukin kylkeä ja hänen hymyilevät kasvonsa paistoivat joka toisen puurolautaisen pohjalta. Seikkailusarjoissa Hopalong Cassidy valkoisine ratsuineen esiintyi kaiken kaikkiaan 60 seikkailussa ja hänen mustinpuettu filmihahmonsia komeili 16 lehden kannessa. Cassidyyn 66 elokuvasta nähtiin Suomessa viitisentoista ja hän seikkaili myös Uuden Suomen sarjakuvaversion 1950-luvulla.

Kirjat

Hopalong Cassidy teki ensiesiintymisensä jo vuonna 1970 Clarence E. Mulfordin novellikokoelmassa "Bar 20". New Yorkilainen Mulford (1883-1956) oli aikansa huomattavimpia villin lännen historian ja folkloren tuntijoita. Hopalong Cassidy, kuuluisin hänen monista lännen hahmoistaan, oli alunperin rähjäinen, mälliä pureskeleva, kiroileva ja saluunan pokeripöydässä viihtyvä karjapaimen. Hän myös ontui kävellessään (siitä nimi "Hop-a-long"), mutta oli kuitenkin taitava hevosmies.

Kuten tunnettua, tehtiin Cassidystä filmeissä aivan toisenlainen hahmo. Filmin Hoppy nimittäin oli tyylkkäästi pukeutunut, ei ontunut, ei käyttänyt mälliä ja joi kapakassa harvoin käydessään aina sarsaparillaa. Eipä ihme, että Mulford ollessaan ensimmäisen kerran katsomassa omasta kirjastaan tehtyä filmiä, kertoman mukaan pyörtyi kesken esityksen ja hänet täytyi virvoittaa hajusuolan avulla. Nykyään ei alkuperäisestä Cassidysta kertovia kirjoja taida löytyäkään enää mistään, sillä useimmat kirjoitettiin uudelleen kun filmisarjan suosio oli huipussaan. Uuden romaansankarin tunnuslauseena oli "oikeudenmukaisuus, rohkeus ja varovaisuus". Suomessakin julkaistiin 1950-luvulla viisi Hopalong Cassidy -suomenosta:

1. Hopalong Cassidy (Hopalong Cassidy takes cards) Tammi 1955
2. Hopalong Cassidy'n kosto (Hopalong Cassidy and the Eagle's Brood) Tammi 1955
3. Hopalong Cassidy kukistaa karjavarkaat, Tammi 1956
4. Hopalong Cassidy iskee jälleen (Hopalong Cassidy and the Riders of High Rock) Tammi 1957
5. Hopalong Cassidy pitää sanansa (Hopalong Cassidy, Trouble Shooter) Tammi 1957.

HOPALONG CASSIDY

Kolme ensimmäistä kirjaa olivat Mulfordin käsialaa ja kaksi viimeistä oli kirjoittanut hänen jälkeensä sarjaa jatkanut Tex Burns.

Elokuvat

"Cassidy, kostaja vuorilta ... tuttavuus, jota Teidän ei mitenkään pidä laiminlyödä. Se toistetaan useissa yhtä jännittävässä ja virkistävänä laatuissa elokuvissa." Näin mainostettiin vuoden 1937 huhtikuussa Helsingin Kit-Cat elokuvateatterissa ensi-iltaa saanutta filmiä "Mustan solan väijytys". Seuraavana vuonna Cassidyfilmejä rohjettiin jo mainostaa tähän tapaan: "Hyviä ovat Cassidy-filmit aina olleet. Parempi ne ovat kerta kerralta tulleet. Paras on kuitenkin tämä viimeinen."

Elokuvien myötä alkoi Hopalong Cassidy'n samaistaminen näyttelijä William Boydin (1895-1972) herrasmieshahmoon. Tämän mykän filmin matineasankarin ura oli 1930-luvun puolivälissä aallonpohjassa hänen maineensa kärsittyä tuntuvasti erään toisen samannimisen näyttelijän eräillä Hollywoodin cocktailkutsuilla aiheuttamasta skandaalista. (Myöhemmin esiintyi valkokankaalla vielä kolmaskin Bill Boyd, suosittu kantrimuusikko.) William Boyd ei paljoakaan muistuttanut perinteistä kuvaa lännen miehestä; hän oli keskikäinen, ennenaikaisesti harmaantunut ja tukevuteen taipuvainen Hollywoodilainen herrasmies. Eikä hän ollut aikaisemmin myöskään juuri istunut hevosen selässä. Epäiröityään pitkään tuottaja Harry Sherman kuitenkin lopulta suostui antamaan Billille hänen himoitsemansa Hopalong Cassidy'n roolin. Vanhalle tähdelle pistettiin cowboyhattu päähän, hänet nostettiin Topper (Hyrrä)-nimisen lumivalkeisen hevosen selkään ja loppu onkin historiaa.

Hopalong Cassidy and the Rustlers of West Fork

Tex Burns

Cassidyfilmien suosio ei ollut kuitenkaan yksinomaan William Boydin valloittavan persoonallisuuden varassa. Nämä filmit nimittäin aloittivat sittemmin hyvin suosi- tuksi tulleen "trio"-westernmuodin. Hoppyla oli seuranaan filmeissä nuori romanttisiin syrjähyppyihin taipuvainen karjapaimen, jota useimmissa filmeissä esitti Russell Hayden sekä komediasta huolen piti- vä räsyinen ukko, jota aluksi esiti kärkeä-mäinen Gabby Hayes ja myöhemmissä filmeissä harmaapartai- nen Andy Clyde.

George "Gabby" Hayes (1886-1969), joka Cassidyfilmien ohessa esiin- tyi myös Roy Rogersin, Randolph Scottin ja monen muun 1940-luvun cowboytähden kanssa, oli myös yksi SEIKKAILUSARJOJEN sankareista. Suo- messa hänet ristittiin "Käppyräki- si". Gabby oli erittäin uskottava villin lännen täräsvaarin roolis- saan, vaikka hän todellisuudessa ei ollut koskaan istunut hevosen sel- lässä ennen 50. ikävuottaan. Andy Clyden hahmo taas on tunnistetta- vissa selvästi Hopalong Cassidy'n sanomalehtisarjakuvasta.

Bill Boyd

Televisio

Eräänä kevätpäivänä vuonna 1950 New Yorkin Macy's tavaratalon edus- talle muodostui ennennäkemätön lii- kennejuhka. Poliiseilta meni monta tuntia sen hajoittamiseen. Suuren ihmisjoukon keskeltä saattoi erot- ta mustapukuisen miehen, joka vä- symättömästi jakeli nimikirjoituk- sia ja väläytteli leveätä hymyään hullaantuneille ihailijoille. Hopalong Cassidy oli jälleen päi- vän sankari.

Cassidyfilmien valmistaminen oli kannattamattomana lopetettu 1948. William Boyd sai taas kerran huo- mata joutuneensa puille paljaille. Niinpä monet pitivätkin häntä vä- hän höyrähtäneenä, kun hän ryhtyi ostelemaan itselleen oikeuksia vanhoihin filmeihinsä. Myytyään ranchinsa, pantattuaan autonsa ja kaiken omaisuutensa sekä lainail- tuaan vähän joka puolelta onnistui Boydin kuitenkin kerätä kokoon tar- vittavat 350 000 dollaria ja niin hänestä tuli "asiantuntijoiden" arvottomina pitämien 66 vanhan Cassidyfilmien omistaja. Boyd tar- josi heti filmejä parhaillaan toi- mintansa laajentavalle NBC-tele- visioyhtiölle.

Tarkkanäköinen tähti olikin jäl- leen osunut kultasuoneen. Hopalong Cassidystä tuli television ensim- mäinen supertähti. Vanhat elokuvat näytettiin seikkailunjanosille katsojille moneen kertaan ja uu- siakin puolen tunnin televisiofil- mejä tehtiin viitisenkymmentä. Kun sitten yleisön kiinnostus muutaman vuoden kuluttua alkoi osoittaa laantumisen merkkejä, myi Boyd taas oikeutensa pois 8 miljoonasta dol- larista ja saattoi näin vuonna 1955 vetäytyä äveriään miehenä viettämään eläkepäiviään uudelle ranchilleen Kaliforniassa.

Suomessa TV oli niihin aikoihin vasta suunnitteluvaiheessa ja niin- pä me saimmekin nähdä Hopalongin tv-ruudussa vasta 25 vuotta myö- hemmin, vuoden 1977 keuhalla, jol- loin kuriositeettina esitettiin viisi vanhaa filmiä 1930-luvulta:

1. Lännen sankari (Pride of the West)
2. Petos (Sunset Trail)
3. Rajaseudun sankari (Borderland)
4. Mies vuorten takaa (Hills of old Wyoming)
5. Rio Grandesta pohjoiseen (North of the Rio Grande)

Gabby Hayes

Sarjakuvat

Seikkailusarjojen Hopalong Cassidysta voi sanoa suurin piir- tein samaa kuin muistakin lehden sarjoista on jo tullut sanottua: piirtäjiä oli useita ja eritasoi- sia (Ralph Carson heistä ahkerin) tarinat kärsivät turhan lyhyeksi tyypistetyistä muodostaan ja suoma- laisten painosten värit ja käännökset eivät läheskään aina teh- neet oikeutta alkuperäisille sar- joille. Lehtiseikkailuissaan Hopa- long toimi Kaksoisjoen pikkukau- pungin sheriffinä, apulaisenaan uskollinen Mesquite-vanhus.

Ensiesiintymisensä amerikkalai- sissa sarjakuvalehdissä Hoppy teki vuonna 1942. Jo kaksi vuotta aikaisemmin hän oli kuitenkin esiintynyt 2-sivuisessa sarjaku- vassa englantilaisessa Radio Fun- lehdessä. Nämä C. Montfordin piirtämät seikkailut pohjautuivat tiiviisti filmeihin. Fawcettin Hopalong Cassidy-lehti lopetet- tiin 1954, mutta National Periodicals Publications jatkoi sarjaa aina vuoteen 1959 saakka.

Hoppyn suosion ollessa huipus- saan Fawcett julkaisi parin vuo- den ajan myös Bill Boyd- sarjaku- valehteä. Omalla nimellään esiin- tyessään Bill ei käyttänytään ratsunaan Topperia, vaan Midnight- nimistä arabialaista. Englantilai- sissa Film Fun-lehdessä esiintyi vielä 1950-luvun puolivälissä län- nen sankari Bill Boyd, jolla ei kuitenkaan ollut juuri muuta yhti- oistä itse filmitähden kanssa kuin nimi.

JATKUU SIUNNIA ET

Cassidyfilmit lakkasivat tulemas- ta Suomeen sotavuosina, mutta yl- lättäen niitä alkoi ilmestyä uudelle- leen ohjelmistoon 1950-luvun alus- sa, todennäköisesti juuri SEIKKAI- LUSARJOJEN ansiosta. Tässä lehdes- sähän mainostettiinkin: "Hopalong Cassidy seikkailee myös elokuvis- sa".

Hopalong Cassidy-filmit Suomes- sa:

1. Mustan solan väijytys (Heart of the West) 1937
2. Punaiset kostajat, 1937
3. Kostaja vuorilta, 1937
4. Bill Cassidy'n suurin kaappaus, 1938
5. Viime sekunnissa (Hopalong Rides Again), 1938
6. Hyökkäys kummituslaaksossa, 1938
7. Lainsuojattomien kauhu (Heart of Arizona), 1938
8. Lännen huimapä (Pride of the West), 1939
9. Rosvojen voittaja (Sunset Trail) 1939
10. Takaa-ajo yli preerian (Silver on the Sage), 1939
11. Karkurin jäljillä, 1939
12. Salainen ratsastaja, 1951
13. Paholaisrotko (Devil's Play- ground), 1952

SEIKKAILU SARJAT

Boydin ehdotuksesta Mirror Syndicate alkoi vuoden 1950 alussa julkaista myös sanomalehtisarjakuvaa Hopalong Cassidysta. Piirtäjäksi valittiin nuori, juuri taidekoulusta valmistunut Dan Spiegle (s. 1920), joka sitten tekikin sarjasta yhden parhaista villin lännen sarjoja mitä koskaan on nähty. Harvassa lännensarjassa on yhtä asiantuntevasti ja tarkasti kuvattu villin lännen miljöötä, rakennuksia, vaatteita, hevosia, aseita ym. Spieglen henkilöt olivat myös hämmästyttävästi filmiesikuviansa näköisiä.

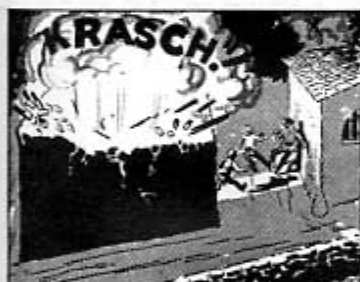
Hopalong Cassidy poistui lehtien sarjakuvavuosilta 1950-luvun puolivälissä, samalla kun "B"-lännefilmit katosivat teattereista. Useimmat Cassidyn legendan syntyyn myötävaikuttaneet ihmiset ovat myös jo poistuneet keskuudestamme. Clarence E. Mulford ja Harry "Pop" Sherman kuolivat jo vuosia sitten, Gabby Hayes ummisti tihruiset silmänsä viimeisen kerran 83-vuotiaana 1969 ja lopulta itse William "Hopalong Cassidy" Boydin tuli vanhaksi ja ratsasti kohti aurinkonlaskua vuonna 1972 77-vuotiaana. Russell Hayden, joka esitti

sakavijöille melko tuttu. Tämä kanadalaisentyinen filminäyttelijä aloitti Hollywood-uransa stuntmiehenä ja tähtien sijaisena 1930-luvun lopulla, nousi sitten "B"-lännefilmien suosituksi sankariksi ja kipusi 1940-luvun lopulla "A"-filmeihin, joista monia näytettiin Suomessakin. Vielä 1960-luvullakin Rod pysyi satulassa. Hän nimittäin siirtyi eurooppalaisiin lännenfilmeihin ja hänet voi vielä nykyäänkin nähdä pikkuosassa jossain Hollywoodin läänkkärissä tai television sarja-filmissä. Lasso-Larrin ja Tom

HOPALONG CASSIDY

starring
WILLIAM BOYD

Spiegle käytti Cassidyssä samaa tehokasta rasteritekniikkaa, josta Roy Crane tuli tunnetuksi Jori Sawyerillaan, ja jota Leslie Turner on myöhemmin käyttänyt Kapteeni Huolettomassa. Niinpä varjot ja öiset maisemat varsinkin luovat Cassidysarjaan kiehtovan todellisen tunnelman.

Hopalong Cassidyssa oli etenkin alkuaikoina myös erittäin hyvät juonet. Käsikirjoittajana toimi Royal King Cole. Spiegle osasi taitavasti lisätä jännitystä päätämällä sarjan joka päivä mielenkiintoiseen kuvaan.

Päästyään King Feature Syndicaten levytykseen ilmestyi Cassidy jonkin aikaa yli 200 lehdessä. Meillä Suomessa sitä julkaisi Uusi Suomi ajalla 17.6.1951 - 11.12.1956. Tällä hetkellä sarja ilmestyy Semicin ruotsalaisessa Western serier-lehdessä. Ruotsalaisessa Seriebibliotek-sarjassa on myös äskettäin julkaistu upea Hopalong Cassidy-albumi, jossa on pari Dan Spieglen piirtämää seikkailua vuosilta 1953-1954.

Hoppyn nuorta kumppania 36 filmissä, elelee tätä nykyä puolisokeana turisteja varten rakennetussa vanhan lännen aavekaupungissa lähellä Los Angelesia. Voisi kuitenkin enustaa, että Hopalong Cassidy kumppaneineen ei ole kaikesta huolimatta sittenkään lopullisesti ratsastanut horisontin taa. Hän palaa vielä takaisin jonain päivänä ja taas uusi sukupolvi saa tutustua tähän valkoisella hevosella ratsastavaan mustapukuiseen herrasmieheen.

"Lash" LaRue, Tom Mix, Tex Ritter ja Hopalong Cassidy olivat ehkä värikkäimmät SEIKKAILUSARJOJEN monista lännen sankareista. Mainita täytyy vielä kuitenkin myös Allan "Rocky" Lane ja Rod Cameron, jotka kumpikin esiintyivät varsin useasti sekä lehden kannessa että sen sisäisivuilla. Rocky Lanesta olikin jo puhetta Sarjainfon No:ssa 2/1977 ja tähän sympaattiseen lännenmieheen voidaan ehkä joskus palata "Red Ryder"-sarjakuvaa käsiteltäessä. Rod Cameron (s. 1912) taas puolestaan on suomalaisille elokuvis-

Rod Cameron
filmissä "Taistelu erämaan helmestä"
Film Fun 1953

Mixin tyyliin Rod herätti aikanaan huomiota myös yksityiselämällään. 1950-luvulla hän nimittäin otti avioeron vaimostaan ja nai anoppinsa. Melko harvinainen temppu Hollywoodissakin.

Pawcettin villin lännen sarjakuvalehdet kävivät siis tarpeettomiksi 1950-luvun puolivälissä kun niiden tähdet jäivät pois filmikameroiden edestä. Näihin aikoihin alkoi kuitenkin televisiolla olla jo omia lännensarjoja, "Wagon Train", "Bat Masterson" ym., joiden sankarit myös pian löysivät tiensä sarjakuvalehtien sivuille. Ehkäpä näihin television lännensarjoihin pohjautuviin sarjakuviinkin olisi alhetta tehdä pieni katsaus joskus Sarjainfon sivuilla?